

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки
Миколаївської обласної військової адміністрації
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут

МАТЕРІАЛИ

Національний університет
кораблебудування
імені адмірала Макарова

Навчально-науковий
гуманітарний інститут

VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО- ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

м. Миколаїв
4 квітня 2025

54025, м. Миколаїв, пр. Героїв України 9,
тел.: +38(0512)42-47-33

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН ТА
ФІЛОСОФІЇ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК:
ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ**

Матеріали VIII Всеукраїнської студентської
науково-практичної конференції

4 квітня 2025 року

МИКОЛАЇВ

2025

УДК 1: 3: 001: 8 (062.552)

А 38

Науковий редактор: Людмила Матвієнко, кандидат історичних наук, доцент

Редакційна колегія: Ірина Ворчакова, кандидат політичних наук, доцент;

Оксана Гінкевич, кандидат педагогічних наук, доцент;

Людмила Мухіна, кандидат психологічних наук, доцент;

Оксана Патлайчук, кандидат філософських наук, доцент;

Михайло Федоренко, кандидат історичних наук, доцент;

Ірина Шаповалова, кандидат філософських наук, доцент.

Затверджено Вченою радою НУК

Протокол №4 від 25.04.2025

А 38

Актуальні проблеми соціально-гуманітарних наук: перспективи та виклики: матеріали VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. 4 квітня 2025 року. Миколаїв : НУК ім. адм. Макарова, 2025. 721 с.

У матеріалах конференції подається комплексний аналіз актуальних проблем соціально-гуманітарних наук. Зокрема розглядаються психолого-педагогічні проблеми становлення особистості, осмислюються трансформації та перспективи сучасного соціального і політичного процесу; визначається специфіка дискурсу історії та розвитку регіональних медіа.

Матеріали конференції стануть у пригоді дослідникам соціально-гуманітарних наук, магістрантам, студентам.

УДК 1: 3: 001: 8 (062.552)

© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2025

Музика С. Є., Продан Т. Я. Вплив економічних процесів на суспільство .	238
Марунчак А. В., Шаповалова І. В. Проблеми відродження національної культури в Україні	242
Алексєєва А. Ю., Сищенко Д. О., Шаповалова І. В. Пропаганда під час війни в Україні, схеми і маніпуляції суспільною думкою в ЗМІ	247
Кудря А. В., Белосвіт Я. О., Шаповалова І. В. Феномен конформізму – чому люди йдуть за натовпом?.....	252

РОЗДІЛ III

ФІЛОСОФСЬКІ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Баришник Ю. М., Патлайчук О. В. Епоха диктатури толерантності у сучасній культурі	256
Козирко О. А., Патлайчук О. В. Межі та об'єктивність наукового пізнання у контексті штучного інтелекту та квантових обчислень	260
Джангиров М. В., Патлайчук О. В. Аналіз глобальних проблем сучасності на прикладі України та можливих шляхів їх вирішення	268
Корзняков О. С., Патлайчук О. В. Аналіз теорії поведінкової економіки як науково-дослідницької програми за методологією І. Лакатоса	272
Баришник Ю. М., Патлайчук О. В. Філософські проблеми квантової механіки	277
Куровський В. В., Патлайчук О. В. Етичні питання в процесі розвитку штучного інтелекту	280
Гунченко О. В., Патлайчук О. В. Феноменологія мистецтва: філософська інтерпретація живопису Поля Сезанна в роботах Моріса Мерло-Понті	284
Єфремова С. О., Патлайчук О. В. Філософія свободи: межі та відповідальність у сучасному світі.....	290
Куровська В. Р., Патлайчук О. В. Інновації та їхній вплив на концепцію антропоцентризму в екології	293
Січкаренко М. А., Патлайчук О. В. Час та буття: екзистенційні виміри людського досвіду	297
Гозун Є. С., Патлайчук О. В. Феноменологія цифрового досвіду: нові виміри людського сприйняття	300
Алексєєва А. Ю., Патлайчук О. В. Концепт «надлюдини» Фрідріха Ніцше у сучасному світі.....	304
Сищенко Д. О., Патлайчук О. В. Вплив концепції Ніцше про надлюдину на сучасний кінематограф на прикладі фільмів серії Джокер ...	308
Зайцев О. В., Патлайчук О. В. Поняття "ікігай" як сенсу життя: порівняння з європейськими пошуками сенсу життя	312

Форсова Д. А., Патлайчук О. В. Як побороти стрес за допомогою давньогрецької філософії.....	317
Куйбар В. В., Патлайчук О. В. Вплив штучного інтелекту на сучасну світову культуру.....	320
Біда В. М., Куриленко Т. В. Свобода як цінність	323
Чернега О. Д., Куриленко Т. В. Природа свідомості: дихотомія розуму та тіла	327
Ряжських О. В., Патлайчук О. В. Віртуальна реальність: перспективи та небезпеки.....	330
Говера Л. М., Скальська Д. М. Філософсько-естетичні засади арт-практики	333
Федорчук О. О., Глушко Т. П. Мнемонічні практики в період Середніх віків (крізь призму спадщини А. Блаженного та Ф. Аквінського)	336
Глатковська А. В., Патлайчук О. В. Постправда як інструмент російської пропаганди в TikTok	340
Шинкаренко А. А., Патлайчук О. В. Етичні проблеми науки	345
Шоп Т. В., Дем'яненко Н. М. Особливості формування суб'єкт-суб'єктних відносин у контексті інноваційної освіти	349
Мельникова О. Є., Ступак О. П. «Антропоцентричність» алгоритмічної упередженості у штучному інтелекті	353
Мельниченко О. Ю., Патлайчук О. В. Загрози, тренди та фінансові моделі сучасних Українських медіа	359
Губкін Р. А., Сонечко О. С. Соціальна реабілітація спортсменів-інвалідів в умовах воєнного стану: роль спеціалізованих центрів та спортивних ініціатив.....	363
Кісаров-Дагнер О. Л., Сонечко О. С. Цифрова культура та її вплив на соціальні взаємодії.....	367
Зайцев А. М., Сонечко О. С. Феномен культури скасування та його вплив на суспільство	371
Крилова Н. М., Куриленко Т. В. Людина в сучасному соціальному просторі: інформаційно-комунікаційний аспект	375
Дар'єв А. С., Ступак О. П. Співдія зі штучним інтелектом: етична перспектива	379
Дегтярьова О. А., Камєнсков А. О., Ступак О. П. Самостійна робота студентів ЗВО як засіб формування професійної компетентності	383
Пушкар Д. Р., Куриленко Т. В. Віртуальна реальність та її вплив на життя людини	387
Рижик В. В., Ступак О. П. Постмодернізм у сфері філософії права.....	391

Єфремова С. О.

група 4147ст,
Навчально-науковий інститут комп'ютерних наук та управління проектами
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Миколаїв, Україна
efremova_s@gmail.com

Патлайчук О. В.

кандидат філософських наук, доцент
кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Миколаїв, Україна
oksana.patlaichuk@nuos.edu.ua

Філософія свободи: межі та відповідальність у сучасному світі

У статті досліджується філософське розуміння свободи як однієї з ключових цінностей людства. Розглядаються поняття «свобода від» і «свобода для», а також її взаємозв'язок з відповідальністю.

Ключові слова: свобода, відповідальність, етика, Жан-Поль Сартр, Еммануїл Кант, сучасне суспільство, мораль, екологія, філософія, індивідуалізм.

Постановка проблеми

Свобода – одна з найважливіших цінностей людства, але її природа викликає безліч питань. Що означає бути по-справжньому вільним? Чи існують обмеження, які роблять свободу відповідальною? Як незалежність індивіда співвідноситься із суспільними нормами? Сучасний світ із його глобалізацією, технічним прогресом і різноманіттям культур ставить ці питання з особливою гостротою, адже баланс часто порушується.

Мета статті

Ця стаття має на меті дослідити сутність свободи як філософської категорії, визначити її межі та підкреслити роль відповідальності у сучасному суспільстві.

Актуальність роботи

У сучасному світі свобода нерідко стає полем конфлікту. Люди прагнуть вільного самовираження, але стикаються з викликами суспільних норм, прав інших людей і необхідністю збереження спільного блага. Це робить філософське осмислення даної теми не просто актуальним, а й життєво важливим для

гармонійного розвитку суспільства.

Виклад результатів дослідження

Свобода традиційно розглядається у двох вимірах: «свобода від» і «свобода для». Перше стосується позбавлення від зовнішніх обмежень, друге – спрямованості на досягнення внутрішніх і зовнішніх цілей.

Філософи, такі як Жан-Поль Сартр і Еммануїл Кант, наголошували, що свобода нерозривно пов'язана з відповідальністю. Сартр підкреслював, що – це не просто право вибору, а й обов'язок діяти етично, усвідомлюючи наслідки своїх рішень. Кант, у свою чергу, вважав, що істинна свобода можлива лише в рамках морального закону.

Сучасні виклики підкреслюють важливість цієї ідеї. Наприклад, свобода слова в інтернеті часто стикається з проблемами ненависті, агресивності по відношенню до інших користувачів та дезінформації. У таких випадках відповідальність стає необхідною умовою існування нашої незалежності. Подібні приклади можна знайти у сфері екології, де свобода споживання вступає у конфлікт із необхідністю збереження планети для майбутніх поколінь.

Ще один аспект, який заслуговує на увагу – це політична свобода. Вона дозволяє громадянам брати участь у формуванні державної політики, однак також вимагає глибокого розуміння соціальних процесів і відповідального ставлення до вибору. Без належної освіти та критичного мислення це може призводити до маніпуляцій і прийняття рішень, які шкодять суспільному благу.

Не менш важливим є питання внутрішньої свободи людини, яка пов'язана із здатністю до саморефлексії, самоконтролю й подолання внутрішніх обмежень, таких як страх, невпевненість або соціальні стереотипи. Саме цей аспект відкриває шлях до справжньої автономії, коли особистість може свідомо обирати свій життєвий шлях, не підкоряючись зовнішньому тиску або власним слабкостям. Внутрішня гармонія стає основою для взаємодії з іншими та суспільством загалом.

Таким чином, свобода без відповідальності перетворюється на хаос. Обмеження, накладені на свободу, не обов'язково є її запереченням; вони можуть бути засобом забезпечення гармонії між особистим і загальним.

Висновки

Свобода – це основа людського існування, але її неможливо уявити без відповідальності. Це не лише право, але й обов'язок. У сучасному світі, де індивідуалізм стикається із загрозами глобального масштабу, баланс між цими двома елементами стає ключем до сталого розвитку суспільства. Глибоке філософське осмислення теми може допомогти не лише краще зрозуміти сучасні проблеми, а й запропонувати шляхи їх вирішення.

Список використаних джерел

1. Петрушенко В. Філософський словник : терміни, персоналії, сентенції. – Львів : Магнолія 2006, 2011. – 352 с.
2. Гаєк Ф. А. Конституція свободи / Пер. з англ. Мирослави Олійник та Андрія Королишина. / Ф. А. Гаєк . – Львів : Літопис, 2002 .– 556 с.
3. Цалін С. Д. (1998). Принцип свободи волі в історії соціальної філософії та філософії права. Харків: Основа. 329 с.

Yefremova S. O.

Group 4147st,
Educational and Scientific Institute
of Computer Science and Project Management
Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Mykolaiv, Ukraine
efremova_s@gmail.com

Patlaichuk O. V.

Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor
of the Department of Social and Humanitarian Disciplines and Philosophy
Admiral Makarov National University of Shipbuilding
Mykolaiv, Ukraine
oksana.patlaichuk@nuos.edu.ua

Philosophy of Freedom: Boundaries and Responsibility in the Modern World

The article explores the philosophical understanding of freedom as one of humanity's key values. The concepts of "freedom from" and "freedom to" are analyzed, alongside the interrelation of freedom and responsibility.

Keywords: freedom, responsibility, ethics, Jean-Paul Sartre, Immanuel Kant, modern society, morality, ecology, philosophy, individualism.